

Inhoud

Ten geleide	7
I Oorzaken en zin van polarisatie	
1. Constitutioneel patriottisme ter overbrugging van tegenstellingen Andreas Kinneging	12
2. Het verleden als laboratorium Immigratie en polarisatie in West-Europa sinds 1850 Leo Lucassen	31
3. Perspectief vanuit de crossculturele psychologie: polarisatie is universeel Fons van de Vijver	48
4. Polarisation als een wezenlijk aspect van politiek Afshin Ellian	65
5. Tirannie van het licht Waarom polarisatie zo weinig weerwoord krijgt Willem Trommel	81
6. Boerka's, boerkini's en belastingcenten Culturele en politieke polarisatie in een post-christelijke samenleving Dick Houtman en Jan Willem Duyvendak	102
7. Gebrek aan zelfrespect, orde en zingeving Polarisatie als antwoord Tsjalling Swierstra en Evelien Tonkens	120

II Gevolgen van en omgang met polarisatie

8. Het nut van polarisatie in politiek en samenleving	140
Een sociaal-psychologische verkenning Carsten de Dreu	
9. Polariseren in het Nederland van nu betekent olie op het vuur	153
Halleh Ghorashi	
10. Ook de afbreker bouwt op	171
Negatieve verkiezingscampagnes en hun mogelijke waarde Joop van Holsteyn en Annemarie Walter	
11. Polariserend en moraliserend burgerschap in de inburgering	188
Willem Schinkel en Marguerite van den Berg	
12. Een normatief kader voor het openbare islamdebat	206
Egbert Dommering	
13. Polarisatie in debat, convergentie in de samenleving	234
Jan Pieter van Oudenhoven	
Over de auteurs	253

Polarisatie
Bedreigend en verrijkend

*Marguerite van den Berg, Egbert Dommering, Carsten de Dreu,
Jan Willem Duyvendak, Afshin Ellian, Halleh Ghorashi, Joop van Holsteyn,
Dick Houtman, Andreas Kinneging, Leo Lucassen, Jan Pieter van Oudenhoven,
Willem Schinkel, Tsjalling Swierstra, Evelien Tonkens, Willem Trommel,
Fons van de Vijver en Annemarie Walter*

Essays onder redactie van Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling

ISBN 978 90 8850 013 8, NUR 740
© 2009 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam